

ЧЕРНІВЕЦЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ  
ІМЕНІ ЮРІЯ ФЕДЬКОВИЧА

КАФЕДРА ПУБЛІЧНОГО ПРАВА

ПРАВА ЛЮДИНИ  
ТА ПУБЛІЧНЕ ВРЯДУВАННЯ  
МАТЕРІАЛИ

IV МІЖНАРОДНОГО ПРАВНИЧОГО ФОРУМУ

21 травня 2021 р.  
м. Чернівці

Чернівці  
*Мехнодрук*  
2021

УДК [342.7:35](477)  
ББК 67.9(4Укр)300,32я43  
П68

*Рекомендовано до друку Кафедрою публічного права  
Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича  
Протокол № 12 від 21 травня 2021 р.*

**Редакційна колегія:**

- Ковбас І.В. Голова ГО «Правничий Щит», д. ю. н., доц. кафедри публічного права юридичного факультету Чернівецького національного університету ім. Ю.Федьковича
- Бабін І.І. Заступник голови ГО «Правничий Щит», к. ю. н., доц. кафедри публічного права юридичного факультету Чернівецького національного університету ім. Ю.Федьковича
- Крайній П.І. Заступник голови ГО «Правничий Щит», ас. кафедри публічного права юридичного факультету Чернівецького національного університету ім. Ю.Федьковича

**Збірник** матеріалів IV Міжнародного правничого форуму «Права людини та публічне врядування», 21 травня 2021 р., м. Чернівці/ Уклад. І.В. Ковбас, П.І. Крайній. Чернівці: ЧНУ ім. Юрія Федьковича, 2021. 184 с.

ISBN 978-617-8034-04-7

Збірник містить матеріали доповідей учасників IV міжнародного правничого форуму «Права людини та публічне врядування».

Міжнародний форум присвячено проблемам правового регулювання публічного врядування та його відповідність європейським правовим стандартам

**УДК [342.7:35](477)**

**ББК 67.9(4Укр)300,32я43**

*Автори несуть повну відповідальність за підбір і точність наведених фактів, цитат, статистичних даних, власних імен та інших відомостей.*

ISBN 978-617-8034-04-7

© Чернів. нац. ун-т, 2021

© Ковбас І.В., Бабін І.І., 2021

© ЮФ КП, 2021

© ПВКФ «Технодрук», 2021

## Зміст

### НАУКОВІ ДОПОВІДІ

<b>Барабаш О. О.</b> Юридичні гарантії права людини на інформацію в аспекті діяльності Європейського суду з прав людини.....	6
<b>Боднар С. Б., Худик А. М.</b> Судовий контроль за додержанням прав співвласників майна на стадії досудового розслідування: практика АП ВАКС .....	9
<b>Ботнару С., Кучереску А.</b> Противоположные концепции в регулировании института необходимой обороны на европейском пространстве, в ранний период новейшей истории.....	14
<b>Вдовічен В. А.</b> Адміністративна відповідальність суб'єкта публічної адміністрації як гарантія захисту прав людини.....	19
<b>Гаврилюк Р. О.</b> Солідарна довіра як парадигма медіації: постановка проблеми.....	22
<b>Гавалешко П. С.</b> Забезпечення права на захист під час розгляду справи судом апеляційної інстанції: практика ЄСПЛ.....	26
<b>Ковбас І. В., Коваль А. М.</b> До питання про дотримання прав людини під час запобігання і протидії розповсюдженню COVID – 19.....	29
<b>Коломоєць Т. О.</b> Моніторинг способу життя як важіль впливу на реалізацію права особи на публічну службу.....	32
<b>Колпаков В. К.</b> Права людини базисний чинник еволюції адміністративного права .....	36
<b>Rayanova K. B.</b> Women's Rights and the Council of Europe .....	40
<b>Draghici V.</b> Particularities of the crime of “killing at the request of the victim”, in the context of the legal protection of the right to life, in the romanian criminal law.....	44
<b>Kolarov E.</b> Right to good administration (Право належної адміністрації) .....	47
<b>Kumanova E., Angelova N.</b> The Role of Health Mediators in the Protection of Rights of Vulnerable Groups .....	51
<b>Marinova E.</b> Legal obligations of citizens in the public sphere .....	55
<b>Лис О. Г.</b> Місце інклюзивної освіти в міжнародному праві прав людини на сучасному етапі .....	63
<b>Столбовий В. М.</b> Окремі аспекти дотримання прав громадян у службових правовідносинах сфери національної безпеки України.....	65
<b>Пацурківський П. С.</b> Медіація як світоглядний переворот у вирішенні спорів.....	67
<b>Фурса С. Я., Фурса Є. І.</b> Нотаріус як елемент правоохоронного механізму держави.....	71

4. *Il Codice penale italiano del 1889*. On-line: [https://it.wikipedia.org/wiki/Codice\\_penale\\_italiano\\_del\\_1889](https://it.wikipedia.org/wiki/Codice_penale_italiano_del_1889) (13.04.2021).
5. Buffone, Giuseppe. *La „nuova” legittima difesa: diritto naturale all’autodifesa o licenza di uccidere?* On-line: <https://www.altalex.com/documents/news/2006/01/26/la-nuova-legittima-difesa-diritto-naturale-all-autodifesa-o-licenza-di-uccidere> (13.04.2021).
6. Рейнгардт Н.В. *Необходимая оборона*. Казань: 1898. On-line: <http://www.allpravo.ru/library/doc101p0/instrum2064/item2072.html> (13.04.2021).
7. Head, David M. (1997). *If a Lion Knew His Own Strength: the Image of Henry VIII and His Historians*. // *International Social Science Review*. 72 (3–4)/1997. С. 94–109. ISSN 0278-2308.
8. Hansen, Hans V., Pinto, Robert C. *Fallacies: classical and contemporary readings*. University Park: Pennsylvania State University Press. 1995. – 368 с. ISBN-13: 978-0271014173; ISBN-10: 0271014172.
9. Gombert, Tobias, *et.al.*, *Manual de democrație socială. Statul, societatea civilă și democrația socială* (traducerea Alex Gröblacher, Sorin Georgescu). București: Friedrich-Ebert-Stiftung România, 2015. – 164 с. On-line: <http://library.fes.de/pdf-files/bueros/bukarest/12415.pdf> (16.04.2021).
10. Locke, John. *Al doilea tratat despre cărmuire. Scrisoare despre toleranță* (traducerea S. Culea). București: Editura Nemira, 1999. – 320 с. ISBN: 973-569-329-1.
11. *Конституция Франции от 24 июня 1793 года*. On-line: <https://www.conseil-constitutionnel.fr/les-constitutions-dans-l-histoire/constitution-du-24-juin-1793#:~:text=%2D%20La%20souverainet%C3%A9%20r%C3%A9side%20dans%20le,Article%2027> (21.10.2020).
12. Кистяковский, Александр Фёдорович. *Элементарный учебник общего уголовного права*. Киев: Типография Университета Св. Владимира, 1875. – 413 с.

*Вдовічен В. А., д. ю. н., доц., декан юридичного факультету Чернівецького національного університету імені Ю. Федьковича*

#### **Адміністративна відповідальність суб’єкта публічної адміністрації як гарантія захисту прав людини**

Юридична відповідальність є одним із елементів правового статусу публічного службовця, атому, модернізація публічного урядування в Україні неможлива без перегляду законодавчого та нормативно-правового закріплення відповідальності за правопорушення суб’єктів публічної адміністрації. Специфіка та особливості адміністративної відповідальності публічного службовця є досить складною та багатогранною у порівнянні із такою ж відповідальністю звичайних громадян, оскільки пов’язана з повноваженнями особи, виконанням ними окремих дій та функцій, здійсненням розпорядчого та організаційно-виконавчого впливу на суспільні відносини в державі. Адміністративна відповідальність суб’єктів публічної адміністрації має як загальні, так і спеціальні ознаки юридичної відповідальності в цілому. Однак, в першу чергу, варто виділити основні ознаки, що дають можливість чітко визначити коло суб’єктів публічної адміністрації, відповідність яким створює реальні можливості застосування до таких суб’єктів не лише юридичної відповідальності загалом, але й

адміністративної – як одного з варіантів застосування примусу задля відновлення порушених прав людини.

В першу чергу, суб'єкти публічної адміністрації є суб'єктами адміністративного права і діють у межах адміністративно-правових відносин, і без яких не здійснюється публічна влада в державі, не реалізуються суб'єктивні публічні права приватних осіб [1, с. 125]. Такі суб'єкти формуються згідно норм чинного законодавства як владні суб'єкти (органи виконавчої влади, органи місцевого самоврядування) або як суб'єкти, які за певних обставин, передбачених законодавством (за наявності відповідних умов і підстав), можуть стати такими суб'єктами, тобто набудуть відповідного правового статусу й автоматично входять до системи цих суб'єктів (здебільшого інституції, на яких належним чином покладаються публічно-владні повноваження).

Наступним моментом, що підкреслює персоналізацію суб'єктів публічної адміністрації до яких може бути застосована адміністративна відповідальність, є те, що вони є частиною відповідної (публічно урядової) системи, тобто зазначені суб'єкти у своїй сукупності складають цілісну організовану систему публічного врядування. Цілісність цієї системи не вважається порушеною можливостями її розширення (на нетривалий час чи на відносно постійній основі) завдяки набуття іншими суб'єктами функції публічного адміністрування. Це лише ще раз переконує у збереженні цілісності такої системи, однак це здійснюється з метою захисту публічних прав людини.

Крім того, застосування заходів адміністративної відповідальності до суб'єктів публічної адміністрації можливе лише за наявності у них необхідного обсягу правосуб'єктності в межах свого предмета відання та повноважень здійснення функцій, що їм властиві – мова йде про сприяюче адміністрування, забезпечувальне адміністрування та втручальне адміністрування. Тобто, суб'єкти публічної адміністрації вчиняють дії, що спрямовані на врегулювання комплексу питань, які перебувають в їхній компетенції, і є (дії) загальним об'єктом публічного врядування; стосуються реалізації конкретної адміністративної діяльності, що є родовим і безпосереднім об'єктом публічного врядування; і у своїй діяльності спрямовані на забезпечення, обстоювання інтересів суспільства та держави.

Однак, варто також і відзначити, що суб'єкти публічної адміністрації повинні здійснювати повноваження, виконувати покладені на них функції за конституційним правилом, встановленим у статті 19 Конституції України – діяти лише на підставі, в межах повноважень та у спосіб, що передбачені Конституцією та законами України. І лише врахування вище викладених функціональних властивостей суб'єктів публічної адміністрації дає можливість визначити особливості їх адміністративної відповідальності як різновиду юридичної відповідальності, зокрема: по-перше, адміністративна відповідальність суб'єкта публічної адміністрації характеризується підвищеним рівнем відповідальності таких осіб за аналогічні правопорушення, які передбачені чинним законодавством. Так, до прикладу, частина публічних службовців одночасно є посадовими особами, у той же час далеко не всі посадові особи є публічними службовцями. І тому можна відзначити, що в переважній більшості випадків, при встановленні адміністративної відповідальності публічних службовців для



характеристики суб'єктів подібних правопорушень КпАП України користується узагальненим терміном посадова особа, а не більш вузьким терміном «службовець». Особливості адміністративної відповідальності посадових осіб визначені в статті 14 КпАП України [2]. І у тих випадках, коли вчинення адміністративного правопорушення державним службовцем не пов'язано з невиконанням (неналежним виконанням) службових обов'язків, він не може розглядатися в якості посадової особи і несе адміністративну відповідальність на загальних підставах як звичайна фізична особа. Тому підставою адміністративної відповідальності публічного службовця є вчинення ним адміністративного правопорушення, пов'язаного з невиконанням або неналежним виконанням своїх службових обов'язків.

По-друге, публічні службовці притягаються до адміністративної відповідальності в порядку провадження у справах про адміністративні правопорушення, хоча окремі аспекти процедури притягнення публічних службовців до адміністративної відповідальності містяться і в Законі України «Про запобігання корупції» [3]. Як суб'єкт адміністративного правопорушення, публічні службовці притягуються до адміністративної відповідальності за процедурою звичайного провадження, яке включає в себе наступні стадії: адміністративне розслідування; розгляд справи і прийняття постанови по справі; перегляд постанови по справі; виконання постанови.

По-третє, широка дія адміністративної відповідальності суб'єкта публічної адміністрації за вчинені правопорушення. Як відзначають деякі науковці, що така специфіка юридичної відповідальності державного службовця обумовлена тими повноваженнями та компетенцією, якою наділені посадові та службові особи, а також специфікою їх праці, яка полягає у виконанні функцій держави [4]. Також, варто відзначити й те, що негативні наслідки невиконання чи неналежного виконання суб'єктами публічної адміністрації своїх посадових обов'язків часто можуть виходити за межі державного органу, в якому працює особа та можуть зачіпати інтереси іншого органу державної влади, впливати на результати його діяльності, завдавати шкоди іншим особам, суспільству та державі в цілому. Тобто, невиконання чи неналежне виконання такими суб'єктами своїх посадових обов'язків не обмежується займаною посадою, роботою в окремому структурному підрозділі чи державному органі.

По-четверте, мета адміністративної відповідальності повинна полягати не тільки в покаранні винної особи, відновленні порушених прав та інтересів особи, здійсненні превентивної діяльності, але й у забезпеченні в подальшому належному виконанні публічним службовцем своїх посадових обов'язків, недопущення поведінки, яка може дискредитувати державну службу та державного службовця в цілому [4]. Наявність нормативно-закріплених можливостей притягнення до відповідальності за порушення вимог нормативно-правових актів, недотримання прав і свобод людини публічними службовцями у своїй діяльності (включаючи як встановлені на нормативному рівні санкції за конкретні правопорушення, так і нормативно регламентований порядок притягнення до відповідальності за них) попереджає вчинення відповідних правопорушень, зобов'язує державу відреагувати належним чином на вчинені правопорушення, сприяє відновленню справедливості, поновленню чи визнанню

порушених прав. Адміністративна відповідальність виступає як регулятор поведінки публічних службовців, якості виконання покладених на них завдань [5. с. 138].

Отже, сучасний стан розвитку публічного врядування в Україні зумовлює важливість формування надійного та ефективного нормативно-правового забезпечення застосування адміністративної відповідальності до суб'єктів публічної адміністрації із постійним удосконаленням останнього з метою приведення у відповідність до вимог часу і, зокрема, в контексті захисту прав людини. Тобто, знання про настання адміністративної відповідальності за невиконання вимог закону стимулює таких суб'єктів діяти згідно з нормативно-правовими актами, не порушуючи їх приписів. А також, варто враховувати і правовий ефект адміністративної відповідальності, який полягає у попередженні правопорушень, здійснює вплив як на упевненість громадян у тому, що суб'єкти публічної адміністрації діятимуть законно, що їхні права й свободи будуть дотримані, так і на їх сумлінність у виконанні ними посадових і службових обов'язків.

#### Список використаних джерел

1. Мельник Р.С., Бевзенко В.М. Загальне адміністративне право: навчальний посібник / За заг. ред. Р.С. Мельника. Київ: Ваіте, 2014. 376 с.
2. Кодекс України про адміністративні правопорушення. *Відомості Верховної Ради Української РСР*. 1984. Додаток до № 51. Ст. 1122
3. Про запобігання корупції: Закон України від 14.10.2014. *Відомості Верховної Ради*. 2014. № 49. Ст. 2056.
4. Надежденко А. О., Оробченко Д. В., Надежденко В. С. Сутність адміністративної відповідальності державних службовців. *Державне управління: удосконалення та розвиток*. 2019. № 11. URL: <http://www.dy.nauka.com.ua/?op=1&z=1525> (дата звернення: 05.05.2021). DOI: 10.32702/2307-2156-2019.11.33
5. Чехович Т. Адміністративна відповідальність публічних службовців як засіб гарантування та реалізації принципу рівності перед законом у сфері публічного управління. *Підприємництво, господарство і право*. 2019. (1). С. 136-139.

*Гаврилюк Р. О., д. ю. н., доц., завідувач кафедри публічного права Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича*

#### **Солідарна довіра як парадигма медіації: постановка проблеми**

Постановка проблеми. Категорія *парадигма* вперше була запроваджена у філософію пізнання Г.Бергманом [1; с.194]. Пізніше Т.Кун [2; с.11] розвинув цю категорію, після чого вона стала вживатися у прямому (вужькому) розумінні її значення як *дисциплінарна матриця* постановки і вирішення наукових проблем, а у її широкому розумінні – як *модель постановки та розв'язання* будь-яких системних завдань на основі фокусування зусиль суб'єктів, залучених до їх вирішення, на ключовій ланці відповідного завдання. Визначитися з парадигмою